

The background of the slide features a close-up of two hands, one from the left and one from the right, with their fingers interlaced to form a heart shape. The hands are light-skinned and appear to be of different ages. Behind the hands is a vibrant, abstract painting with bold, swirling colors of red, blue, and yellow. The text is overlaid on this image in a clean, white, sans-serif font.

Sosiaalihuoltolain uudistuksen vaikutukset päiväkeskuspalveluihin & Espoon Illusian polku

Kehittämishankkeesta lakisääteiseksi päiväkeskuspalveluksi

Sonja Varonen, Sininauhasäätiö & Johanna Helander, Sininauha Oy, 16.6.2025

Selvityksen taustaa

- Tekeillä olevasta selvityksestä vastaa Koti kaikille -toiminto. Julkaisu 8/2025.
- Pontimena sosiaalihuoltolain uudistus (Sosiaalihuoltolaki 24 b §) ja tämän vaikutusten tarkastelu matalan kynnyksen päiväkeskuspalveluissa eri puolilla Suomea.
- Tarkastelu perustuu tutustumiskäynteihin ja haastatteluihin kymmenen eri hyvinvointialueen päiväkeskuksissa
 - 100 kohdattua päiväkeskuksen kävijää
 - 20 henkilökunnan jäsentä
- Toteuttamisen tapoja peilattu myös vuonna 2024 laadittuihin matalan kynnyksen päiväkeskustoiminta-selvityksiin

<https://ysaatio.fi/wp-content/uploads/2024/09/Matalan-kynnyksen-paivakeskustoiminta-selvitys-1.pdf>

Päiväkeskustoiminnan moninaiset toteutuksen tavat

- Erilaisia päiväkeskuksen toteuttamisen malleja
 - HVA tuottaa palvelun itse
 - Päiväkeskus hyvinvointialueen ostamana palveluna (kilpailutus/suoraosto)
 - Kaupunki/HVA tarjoaa tilan, jossa järjestön ylläpitämä päiväkeskustoiminto
 - HVA:n järjestämä peruspalvelu, johon samoissa tiloissa toimiva järjestötoimija tuottaa kävijöiden osallisuutta vahvistavaa palvelua
 - Joillakin paikkakunnilla on sekä lakisääteistä päiväkeskustoimintaa että järjestölähtöistä kohtaamispaikkatoimintaa (sisällöt eivät välttämättä eroa paljon toisistaan)
- Asiakasmäärä tutustumiskohteissa 25-150 päivässä
- Henkilökunnan määrä tutustumiskohteissa 2-6
- Aukiolo vaihteli kolmesta päivästä viiteen päivään viikossa ja muutamasta tunnista 10 tuntiin päivässä.

- Järjestämistavan lisäksi päiväkeskukset erosivat toisistaan tarjottavien palvelujen ja kävijäprofiilin suhteen.
 - Tähän vaikuttivat mm. sijainti ja muiden palvelujen etäisyys (esim. asumispäivystys ja terveysneuvonta)
 - Osa päiväkeskuksista on kohdennettu selkeästi päihteitä ongelmallisesti käyttäville ihmisille.
 - Useissa päiväkeskuksissa kohderyhmää ei haluttu rajata tai määritellä, koska tämän koettiin lisäävän päihteidenkäyttäjien liittyvää stigmaa.

suihku	pyykki	lepo- huone	aamu- pala	lämmin ruoka	terveys- palvelut	terveys- neuvon- ta	sosiaali- ohjaus	työn- tekijät	asiakas- määrä
x	x		x				1x vko	2	
x	x	x	x			2x kk	1x kk	2	40
x	x	x	x			x		3	150
x	x	x	x	x	x		x		
x	x	x	x			1x vko	x		15
x	x	x	x		x	x	x	2	60
x	x	x	x		x		1x vko		30
x	x	x	x	x		2h/vko	x	3	25
x	x	x	x	x	x	x	x	6	30
x	x		x	x	1x vko		1x vko	3	25

Selvityksen alustavia huomioita ja kehittämiskohteita

- Vuoden 2024 aikana Suomeen perustettiin uusia päiväkeskuksia tai kohtaamispaikkojen toimintaa muutettiin vastaamaan sosiaalihuoltolain muutoksia. Tarkasteluajankohta ei ollut kuitenkaan vaan uuden rakentamista, vaan myös olemassa olevan purkamista.
- Päiväkeskusten rooli yhteisön tukemisessa ja elämänlaadun parantamisessa on merkittävä. Palvelujen laatu ja vaikuttavuus voivat kuitenkin vaihdella, ja niitä tulee kehittää edelleen, jotta ne voivat palvella asiakkaita entistä paremmin.
- Mitä keskeisempi sijainti päiväkeskuksella on, sitä varmemmin ongelmallisesti päihteitä käyttävät tai muuten huonokuntoisimmat ja eniten avun tarpeessa olevat löytävät päiväkeskuksen palveluihin.
- Sosiaalinen kanssakäyminen nousi päiväkeskusten tärkeimmäksi asiaksi ihmisten kanssa keskustellessa Kokemuskahviloissa
- Valtaosassa päiväkeskuksista vertais- ja vapaaehtoistyön käyttö oli vähäistä. Myöskään naapurustotyö ei noussut kävijöiden tai työntekijöiden puheissa esille.
- Resurssipula: Voi vaikuttaa osaltaan palvelujen saavutettavuuteen, laatuun ja kehittämiseen.
- Yksilöllisten tarpeiden huomioiminen: Tarpeet voivat olla hyvin erilaisia ja kaikki eivät aina saa tarpeeksi henkilökohtaista tukea, koska palvelut ovat usein suunniteltu massoille.
- HVA:n taloustilanne vaikuttaa palvelujen järjestämiseen. Rahoitus on osa HVA:n muuta rahoitusta, eikä järjestämiseen käytettävää summaa ole erikseen korvamerkitty. Laki antaa myös hyvin väljän ja tulkinnanvaraisen kuvan palvelun järjestämisestä.

Espoon Illusia

Espoon Illusia & Huudikoutsit – kehittämishankeen (2022-2025) lähtökohdat

1. Alueellisen tarpeen
havaitseminen eri
organisaatioissa

2. Kumppanuuden
löytyminen
(Sininauhasäätiö &
Irti Huumeista Ry,
Espoon kaupunki)

3.
Hankesuunnitelman
hiominen: tavoite-,
toiminta-, tuotos- ja
kohderyhmäpainotuk
set

4. Syventävä
tarvekartoitus

5. Myönteiset
avustuspäätökset
(STEa & Espoon
kaupungin toiminta-
avustus)

6. Hankkeen ja
toimintojen
käynnistäminen,
(rekry + tilojen
etsintä)

IRTI HUUMEISTA RY

 Sininauhasäätiö

Espoon Illusia (2022-2024)

- Avoinna 4 päivänä viikossa (heinäkuu kiinni)
- Vahvuudessa kaksi työntekijää
- Perustarpeita tukevat palvelut
 - Suihku
 - Lepohuone
 - Pyykinpesu
 - ravinto
- Käyttövälineiden jako
- Palveluohjaus, asiointituki
- Aikuissosiaalityön jalkautuminen
- Terveysneuvontapalvelun jalkautuminen
- Yhteisöllisyys, vapaaehtoista- ja vertaistoiminta

Kohtaamis-/käyntikerrat

- 2024: **6011**, keskimäärin **40** eri asiakasta per aukiolopäivä (151 aukiolopäivää)
- 2023: **5887**, keskimäärin **37** eri asiakasta per aukiolopäivä (159 aukiolopäivää)
- 2022: **1506**, keskimäärin **21** eri asiakasta per aukiolopäivä (71 aukiolopäivää)

Uusien/erillisten asiakkaiden määrä:

- 2024: uudet **152** (+ arvio samoista jotka käyneet jo edellisinä vuosina n. 348 = **500**)
- 2023: uudet **259** (+ arvio samoista jotka käyneet jo vuonna 2022 n. 150 = **409**)
- 2022: uudet **201**

Asunnottomuutta kokevien osuus:

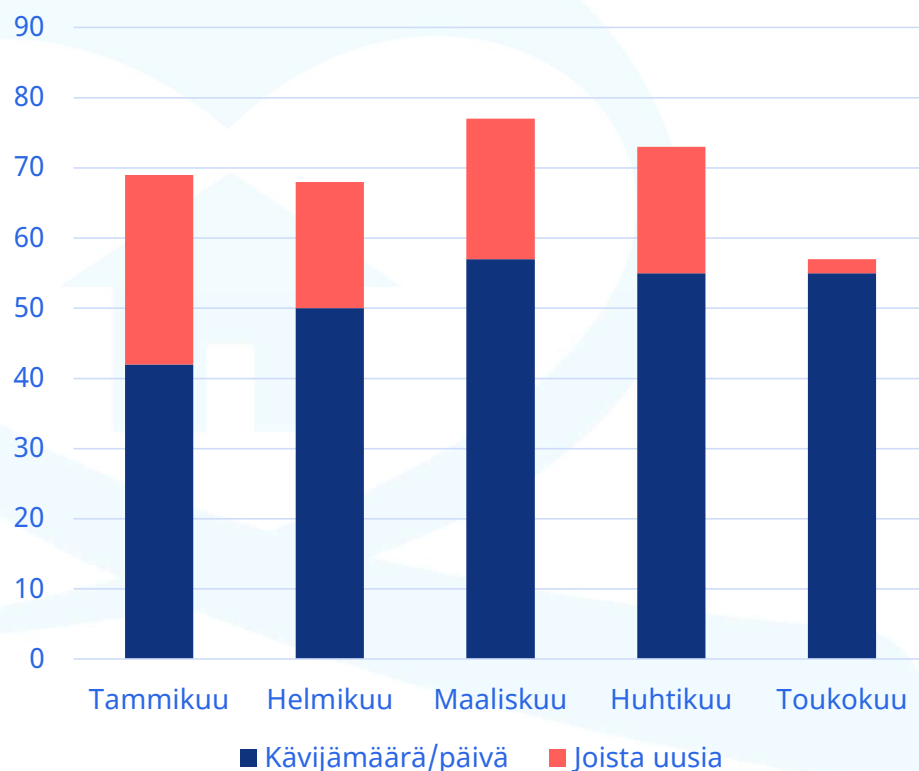
- 2024: **32,7 %** (asiakaskyselyssä 113 vastausta)
- 2023: **24,6 %** (asiakaskyselyssä 69 vastausta)
- 2022: **19 %**

Espoon Illusia 2025 alkaen

- Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue ostaa palvelun ja Sininauha Oy toimii palveluntuottajana
- Yhteistyö Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen terveysneuvontapiste Linkin kanssa
 - ➡ päiväkeskuspalvelu ja terveysneuvonta saman katon alla
- Auki ympäri vuoden kaikkina arkipäivinä klo 9-14
- Vahvuudessa 2,5 työntekijää
- Tarjolla olevat perustarpeita tukevat palvelut
 - Suihku
 - Lepohuone
 - Pyykinpesu
 - Ravinto
- Palveluohjaus
- Aikuissosiaalityön jalkautuminen
- Yhteisöllisyys, vapaaehtois- ja vertaistoiminta
- Käyttövälineiden vaihtamisesta ja jakamisesta vastaa terveysneuvontapiste Linkki

Kävijämäärän kehitys

- **Tammikuu:** 835, keskimäärin 42 kävijää päivässä (uusia 27)
- **Helmikuu:** 1014, keskimäärin 50 kävijää päivässä (uusia 18)
- **Maaliskuu:** 1155, keskimäärin 57 kävijää päivässä (uusia 20)
- **Huhtikuu:** 1103, keskimäärin 55 kävijää päivässä (uusia 18)
- **Toukokuu:** 1105, keskimäärin 55 kävijää päivässä (uusia 2)

